

حقوق پدیدآوران

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه فقه و حقوق اسلامی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته حقوق جزا و جرم شناسی

عنوان پایان نامه

بررسی مجازات های تکمیلی و تبعی در قانون مجازات اسلامی ایران

استاد راهنما اول:

دکتر سیامک جعفرزاده

استاد راهنما دوم:

دکتر سید مهدی صالحی

نگارش

شهیان رشید حسین

تیر ماه ۱۴۰۱

دانشجویان غیر ایرانی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گواهی دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

هیات داوران، پایان نامه خانم/آقای شهپیان رشیدحسین به شماره دانشجویی ۲۰۲۰۵۱۱۱۵۰۰۹ در رشته حقوق جزا و جرم شناسی با عنوان بررسی مجازات های تکمیلی و تبعی در قانون مجازات اسلامی ایران در ساعت ۱۰:۰۰ و در تاریخ: ۱۴۰۱/۴/۲۸ ارزیابی شد.

با نمره ۱۸٫۵ با درجه بسیار خوب

مشخصات هیات داوران	نام و نام خانوادگی	مرتبه دانشگاهی	محل کار	امضاء
۱- استاد/ اساتید راهنما اول	دکتر سیامک جعفرزاده	دانشیار		
۲- استاد/ اساتید راهنمای دوم	دکتر سید مهدی صالحی	دانشیار		
۳- استاد/ اساتید مشاور				
۴- داور داخلی	دکتر سلمان علیپور			
۵- داور مدعو	دکتر ابراهیم عزیزی			
۶- نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده				
۷- کارشناس آموزشی و پژوهش پردیس بین الملل	امیر تمیری		پردیس	

تقدیر و تشکر

با سپاس و تقدیم به سه وجود مقدس :

آنان که ناتوان شدند تا ما به توانایی برسیم...

موهایشان سپید شد تا ما روسفید شویم...

و عاشقانه سوختند تا گرمابخش وجود ما و روشنگر راهمان باشند...

پدرانمان

مادرانمان

استادانمان

تشکر:

بدینوسیله از زحمات و تلاش بی دریغ استاد محترم جناب آقایان دکتر سیامک جعفرزاده و دکتر سیدمهدی قریشی که در تهیه این مجموعه با این جانب همکاری داشته اند ، تشکر و مراتب سپاس قلبی خود را اعلام نموده و موفقیت ایشان را از خداوند متعال خواهانم.

چکیده

مجازات‌های تکمیلی و تبعی مجازات‌هایی اضافی هستند که قانون‌گذار در برخی جرائم علاوه بر مجازات اصلی برای تنبیه مرتکب مقرر نموده است. از نظر ماهیت تا حدودی هر دو مجازات دارای ماهیت مشابهی هستند و به مانند اقدامات تأمینی آینده‌محور و در جهت اصلاح و بازاجتماعی کردن مجرم و ناتوان ساختن وی گام برمی‌دارند؛ گرچه جنبه مکفاتی را نیز در این مجازات‌ها نباید فراموش کرد. به طور خلاصه در مجازات‌های تکمیلی عمدتاً شرایط قانونی دال بر شخصی بودن و تطبیق این مجازات‌ها با شخصیت مجرم است و در مجازات‌های تبعی شرایط حاکی از قوت جنبه عینی در این مجازات‌هاست به گونه‌ای که بدون توجه به شخصیت مجرم و صرفاً برای تأمین جنبه مکفاتی مجازات و بعضاً ناتوان سازی نوع مجرمین در برخی جرائم اعمال می‌گردد. موضوع هر دو مجازات محرومیت مجرم از یک سری حقوق اجتماعی است؛ و قانون‌گذار هم مجرم را در صورت ارتکاب برخی جرائم از این حقوق محروم می‌نماید تا از این طریق اولاً به حمایت از جامعه و صیانت از نظم آن پردازد و ثانیاً به اصلاح و مقابله با حالت خطرناک مجرم پردازد. اما اگر این محرومیت‌ها به درستی اعمال نگردد و تناسبی با جرم ارتكابی و خصوصیات مجرم نداشته باشد، نه تنها سبب اصلاح مجرم و صیانت از جامعه نمی‌گردد بلکه گاهی نتیجه معکوس دارد و زمینه گرایش مجدد مجرم را به سمت ارتکاب جرم فراهم می‌نماید و حتی این مجازات‌ها به نحوی تدوین نموده است که گاهی با اصول کلی حاکم بر مجازات‌ها تعارضاتی دارند و وجود همین تعارضات سبب گردیده، مجازات‌های تبعی مجازات‌هایی هستند که تبعاً به صورت خودکار برای یک محکومیتی بار می‌شود و نیازی به قید آن در حکم دادگاه نیست. مجازات‌های تکمیلی و تبعی از سال ۱۳۵۲ تحت عنوان اقداماتی تکمیلی و تبعی وارد نظام قانونگذاری کشور ما شد. این مجازات‌ها از ابتدای ورود در قانون تاکنون تغییراتی را پشت سر گذرانده است. تا اینکه نهایتاً قانون جدید در این خصوص دچار تحولات اساسی شده است که در این تحقیق به بررسی مجازات‌های تکمیلی و تبعی ضمن تحلیل شرایط اعمال هر کدام از این دو نوع مجازات در آخرین قانون کیفری جمهوری اسلامی ایران (قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲) و مصادیق آن‌ها در قوانین متفرقه، می‌پردازد

کلید واژه ها : مجازات تکمیلی - مجازات تبعی - قانون مجازات - ایران

فهرست

۱	مقدمه
۲	تعریف مسئله و بیان اصلی تحقیق
۲	سابقه و ضرورت انجام تحقیق
۴	فرضیه ها
۴	فرضیه اصلی
۵	هدف ها
۵	هدف اصلی
۵	اهداف فرعی
۵	روش تحقیق
۶	سازماندهی پژوهش
۷	فصل اول : مفاهیم، اهداف و مصادیق مجازات های تکمیلی و تبعی
۸	۱-۱ - مفاهیم
۸	۱-۱-۱ - مجازات و اقدامات تأمینی
۹	۱-۱-۱-۱ - مجازات
۹	۱-۱-۱-۲ - اقدامات تأمینی و تربیتی
۱۰	۱-۱-۲ - مجازات تکمیلی و تبعی
۱۱	۱-۱-۲-۱ - مجازات تکمیلی
۱۲	۱-۱-۲-۲ - مجازات تبعی

- ۱-۲- انواع مجازات ها ۱۳
- ۱-۲-۱- انواع مجازات ها بر حسب موضوع ۱۴
- ۱-۲-۱-۱- مجازات های سالب آزادی ۱۵
- ۱-۲-۱-۱-۱- مجازات سالب آزادی ۱۵
- ۱-۲-۱-۲- مجازات های محدود کننده آزادی ۱۶
- ۱-۲-۱-۱-۲-۱- اخراج ۱۶
- ۱-۲-۱-۲-۲- منع اقامت در محل یا محل های معین ۱۷
- ۱-۲-۱-۲-۳- اقامت اجباری در محل مخصوص ۱۷
- ۱-۲-۱-۲-۴- تبعید ۱۷
- ۲- مجازات های سالب حق ۱۷
- ۱-۲-۱-۳- مجازات های سالب حق مالی ۱۸
- ۱-۲-۱-۴- مجازات های سالب حیثیت ۱۹
- ۱-۲-۱-۵- مجازات های شغلی و حرفه ای ۲۰
- ۱-۲-۱-۶- مجازات های بدنی ۲۰
- ۱-۲-۲- انواع مجازات ها بر حسب قانون ۲۲
- ۱-۲-۲-۱- مجازات اصلی ۲۲
- ۱-۲-۲-۳- مجازات تبعی ۲۷
- ۳-۱- مبانی ۲۷
- ۳-۱-۱- مبنای جرم شناختی ۲۹
- ۳-۱-۱-۱- پیشگیری از رشد سرطانی مجموعه صنایع زندان ۳۲
- ۳-۱-۲- صرفه جویی در هزینه های عمومی ۳۳

- ۳۵-۱-۳-۱- حفظ و ارتقای کرامت انسانی ۳۵
- ۳۵-۱-۳-۲- مبنای اخلاقی ۳۵
- ۳۸-۴-۱- پیشینه ۳۸
- ۳۹-۴-۱- پیشینه مجازاتهای تکمیلی و تبعی در قوانین جزایی قبل از انقلاب ۳۹
- ۳۹-۱-۱-۱- قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۰۴ ۳۹
- ۴۰-۱-۲- ماده واحده اصلاح ماده ۱۹ قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۱۲ ۴۰
- ۴۳-۱-۳- ماده ۱۹ اصلاحی قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۲۸ ۴۳
- ۵۲-۱-۲- پیشینه مجازاتهای تکمیلی و تبعی در قوانین جزایی بعد از انقلاب ۵۲
- ۵۳-۱-۲-۱- قانون راجع به مجازات اسلامی مصوب ۱۳۶۱ ۵۳
- ۵۹-۱-۲-۳- قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ ۵۹
- ۶۶- فصل دوم: مجازات های تکمیلی و تبعی در پرتو قانون جدید ۶۶
- ۶۷-۲-۱- مجازات های تکمیلی ۶۷
- ۶۷-۱-۱-۲- مجازات های تکمیلی ۶۷
- ۶۸-۱-۱-۱-۲- مجازات تکمیلی در قانون جدید ۶۸
- ۶۹-۱-۱-۱-۲- اقامت اجباری در محل معین: ۶۹
- ۷۰-۱-۱-۱-۲- منع از اقامت در محل یا محل های معین: ۷۰
- ۷۰-۱-۱-۱-۲- منع از اشتغال به شغل یا حرفه یا کار معین: ۷۰
- ۷۱-۱-۱-۲- انفصال از خدمات دولتی و عمومی: ۷۱
- ۷۲-۱-۱-۱-۲- منع از رانندگی با وسایل نقلیه موتوری و یا تصدی وسایل موتوری: ۷۲
- ۷۲-۱-۱-۱-۲- منع از داشتن دسته چک و یا اصدار اسناد تجارتي: ۷۲

- ۷۲-۱-۱-۱-۲-۲-۷- منع از حمل سلاح:.....
- ۷۲-۱-۱-۱-۲-۸- منع از خروج اتباع ایران از کشور:.....
- ۷۳-۱-۱-۱-۲-۹- اخراج بیگانگان از کشور:.....
- ۷۴-۱-۱-۱-۲-۱۰- الزام به خدمات عمومی :.....
- ۷۴-۱-۱-۱-۲-۱۱- منع از عضویت در احزاب، گروه ها و دسته جات سیاسی یا اجتماعی:.....
- ۷۴-۱-۱-۱-۲-۱۲- توقیف وسایل ارتکاب جرم یا رسانه یا مؤسسه ای که در ارتکاب جرم دخالت داشته است:.....
- ۷۵-۱-۱-۱-۲-۱۳- الزام به یادگیری حرفه، شغل یا کار معین:.....
- ۷۵-۱-۱-۱-۲-۱۵- الزام به تحصیل:.....
- ۷۵-۱-۱-۱-۲-۱۶- انتشار حکم محکومیت قطعی:.....
- ۷۶-۱-۱-۲-۲- مقایسه مجازات های تکمیلی در قانون سابق و لاحق.....
- ۷۹-۲-۱-۲- مجازات تبعی.....
- ۸۰-۱-۲-۱-۲- مجازات تبعی در قانون جدید.....
- ۸۵-۲-۲- شرایط تعیین مجازات.....
- ۸۵-۲-۲-۱- تعیین مجازات متناسب.....
- ۸۶-۱-۲-۲-۱- محدودیت های تعیین مجازات متناسب.....
- ۸۷-۲-۲-۲-۱- شرایط تعیین مجازات متناسب.....
- ۸۸-۲-۲-۱-۲-۱- عدم انحراف از مجازات متناسب.....
- ۹۰-۲-۲-۲-۲-۱- ملاحظات مربوط به بازدارندگی عمومی و ملاحظات پیشگیرانه.....
- ۹۱-۲-۲-۲- اهداف و رسالت های ضمانت اجرای کیفری.....
- ۹۲-۱-۲-۲-۲- کارکرد اخلاقی کیفر.....

- ۹۲..... ۱-۱-۲-۲-۲-۲ سزادهی
- ۹۳..... ۲-۱-۲-۲-۲-۲ حفظ کارکرد سزادهی
- ۹۴..... ۲-۲-۲-۲-۲ کارکردهای فایده مند کیفر
- ۹۵..... ۱-۲-۲-۲-۲-۲ عبرت آموزی و ارباب انگیزی
- ۹۶..... ۱-۱-۲-۲-۲-۲ نقش عبرت آموزی و ارباب انگیزی
- ۹۸..... ۲-۱-۲-۲-۲-۲ فایده این کارکرد
- ۹۸..... ۲-۲-۲-۲-۲-۲ گسترش جایگاه اعطایی به بازسازگاری اجتماعی بزهکار
- ۱۰۰..... ۳-۲-۲-۲-۲-۲ کارکرد حذف و طرد بزهکار
- ۱۰۱..... ۳-۲-۲-۲-۲-۲ مقایسه مجازات تکمیلی و تبعی در قانون مجازات جدید با قوانین مرتبط
- ۱۰۱..... ۲-۳-۱-۲-۲-۲-۲ مقایسه قانون مجازات جدید با قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح
- ۱۱۸..... فصل سوم: شرایط اعمال و چالشهای مجازاتهای تکمیلی و تبعی
- ۱۲۱..... ۱-۳-۱-۳-۱-۳-۱-۳ شرایط اعمال و چالشهای مجازات تکمیلی
- ۱۲۱..... ۱-۳-۱-۳-۱-۳-۱-۳ نوع جرم
- ۱۲۳..... ۱-۳-۲-۲-۲-۲-۲ مجازات
- ۱۲۹..... ۱-۳-۳-۳-۳-۳-۳ نوع مجرم
- ۱۳۴..... ۱-۳-۵-۵-۵-۵-۵ ضمانت اجرای مجازات تکمیلی
- ۱۳۷..... ۲-۳-۲-۳-۲-۳-۲-۳ شرایط اعمال و چالشهای مجازات تبعی
- ۱۳۸..... ۱-۲-۳-۱-۳-۱-۳-۱-۳ نوع جرم
- ۱۶۰..... ۳-۲-۳-۳-۲-۳-۳-۳ شرایط حکم دادگاه
- ۱۷۰..... نتیجه گیری:

پیشنهادات ۱۷۹

منابع فارسی ۱۸۰

منابع لاتین ۱۸۵

مقدمه

جرم به مثابه رفتار و واکنشی معارض با هنجارهای اجتماعی همزاد بشر است. زیرا، با تشکیل جوامع بشری و گروه های اجتماعی سازمان یافته، جرم نیز به عنوان پدیده ضروری اجتماع متولد شده و همگام با آن ادامه حیات داده و با آهنگ رشد جوامع هم‌نوا شده است. راز بقاء و حفظ نظم و امنیت اجتماعی، جامعه را بر آن داشته است تا تحت لوای «قرارداد اجتماعی»^۱ به واکنش علیه پدیده مجرمانه بپردازد. تفکر واکنش علیه پدیده مجرمانه موجب شده است که در طول تاریخ تقنینی ملل و در سیر تکوینی جوامع مدنی، همواره دولت ها به جرح و تعدیل و یا تشدید کیفرها بپردازند. در واقع سیاست جنایی از همین نقطه - یعنی ایجاد دولت ها و سازماندهی درست واکنش اجتماعی در برابر جرایم - بوجود می آید. به این ترتیب دست اندرکاران امور جنایی با بهره گیری از تمام ابزارها و امکانات کیفری و غیر کیفری به مقابله و پیشگیری منطقی از جرایم مبادرت می ورزند.

در این میان مجازات تکمیلی به مجازاتی اطلاق می شود که با مجازات اصلی جمع می شود و باید در حکم محکومیت درج شود تا قابل اجرا باشد. مجازات تبعی نیز بدون اینکه نیازی به ذکر آن در حکم دادگاه باشد، به تبع مجازات اصلی در خصوص محکومین اجرا می شود.

تعریف مسئله و بیان اصلی تحقیق

سابقه و ضرورت انجام تحقیق

۱. سعید نوری و اسماعیل قهرمانی (۱۳۹۸) مجازات تکمیلی و تبعی در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ این پژوهش به روش توصیفی - تحلیلی، مجازات های تکمیلی و تبعی را مورد بحث و بررسی قرار داده است. مطالعات انجام شده بیانگر آن است که وجود مجازات فوق در کنار مجازات اصلی، می تواند اثر بازدارندگی فراوانی بر

ارتکاب به جرم از سوی فرد را به همراه داشته باشد. زیرا مصادیق تشکیل دهنده مجازات های تکمیلی و تبعی به گونه ای در نظر گرفته شده اند که فرد به جهت ادامه حیات و زندگی در جامعه، نیازمند به استفاده از آن خدمات می باشد و عدم وجود خدمات فوق می تواند هزینه های ارتکاب به جرم را افزایش دهد که نگاه قانونگذار به اجرای مجازات فوق نیز به همین سو می باشد

۲. مریم داوری (۱۳۹۵) مبانی فقهی و حقوقی مجازات های تکمیلی و تبعی در کیفرهای شرعی را بررسی کردند بررسی ایشان نشان داد مجازات های تکمیلی با هدف تکمیل مجازات اصلی در قانون پیش بینی می شوند و وجود استقلالی ندارند و دادگاه آن ها را با توجه به نوع جرم و اهمیت آن علاوه بر مجازات اصلی در نظر می گیرد، اما مجازات های تبعی مجازات هایی هستند که قانوناً و به تبع صدور حکم محکومیت کیفری وبدون نیاز به ذکر آن در حکم دادگاه بر مرتکب جرم اعمال می گردد. این مجازات ها نشأت گرفته از حقوق عرفی است اما نمونه هایی از آن ها در فقه نیز مشاهده می شود مثلاً محرومیت از ارث یک مجازات تبعی است برای کسی که عمدا مورث خود را می کشد و مجازات تازیانه مضاعف برای فردی که در زمان ها یا مکان های شریفه مرتکب زنا می شود یک مجازات تکمیلی می باشد. در ماده ۲۳ قانون مجازات اسلامی قلمرو اعمال مجازات های تکمیلی به کیفرهای شرعی از جمله حدود و قصاص گسترش یافته است

۳. مبانی فقهی مجازات تکمیلی و تبعی (۱۳۹۵) را نرجس شهریاری بررسی کرد یافته های تحقیق، در مجازاتهای تکمیلی عمدتاً شرایط قانونی دال بر شخصی بودن و تطبیق این مجازاتها با شخصیت مجرم است و در مجازاتهای تبعی شرایط حاکی از قوت جنبه عینی در این مجازاتهاست به گونه ای که بدون توجه به شخصیت مجرم و صرفاً برای تأمین جنبه مکافاتی مجازات و بعضاً ناتوان سازی نوع مجرمین در برخی جرائم اعمال میگردد. با توجه به قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ در دایره شمول جرایم و مصادیق مجازات های فرعی (تکمیلی و تبعی) تغییراتی ایجاد شده است که در حال حاضر مجازات های تکمیلی و تبعی شامل جرایم تعزیری، حدی و قصاص هستند. با در نظر گرفتن این موضوع که حدود، جرائمی ثابت و تغییرناپذیر هستند لیکن دلایلی برای اعمال این مجازات ها بر حدود وجود دارد که از منظر فقهی و حقوقی قابل تحلیل است که در این تحقیق نیز به آن پرداخته شد. مقنن در ماده ۲۳ ق.م.ا. به بیان این موضوع پرداخته و طبق این ماده، مجازات تکمیلی بر فردی که به حد، قصاص و مجازات تعزیری درجه شش تا یک محکوم می شود، با اجماع شرایطی و با توجه به نوع جرم و خصوصیات مرتکب بر او بار می

شود. و همچنین مجازات تبعی از آثار مترتب بر محکومیت به مجازات اصلی است و بر خلاف مجازات تکمیلی در حکم قید نمی شود.

سودابه ابراهیمی (۱۳۹۵) مقایسه مجازات های تکمیلی و تبعی و جایگاه آنها در حدود را بررسی نمود مطالعات این پژوهش نشان داد نامقدر بودن این مجازات ها به حاکم اجازه می دهد با در نظر گرفتن جوانب مختلف و نیز ملاک ها و معیارهای شرعی، اقدام به تعیین مجازات نماید. بر اساس یک تقسیم بندی، مجازات ها به مجازات اصلی، تکمیلی و تبعی طبقه بندی می شوند. مجازات اصلی، مجازاتی است که حسب مورد و به صورت خاص در قوانین جزایی برای هر جرمی پیش بینی می شود. اما علاوه بر این قاضی می تواند برای تکمیل این مجازات، مجازات دیگری را در نظر بگیرد که اصطلاحاً به آن مجازات تکمیلی می گویند. مجازات های تبعی مجازات هایی هستند که تبعاً به صورت خودکار برای یک محکومیتی بار می شود و نیازی به قید آن در حکم دادگاه نیست. مجازات های تکمیلی و تبعی از سال ۱۳۵۲ تحت عنوان اقداماتی تکمیلی و تبعی وارد نظام قانونگذاری کشور ما شد. این مجازات ها از ابتدای ورود در قانون تاکنون تغییراتی را پشت سر گذرانده است. تا اینکه نهایتاً قانون جدید در این خصوص دچار تحولات اساسی شده است.

فرضیه ها

فرضیه اصلی

۱. به نظر میرسد چالشهای مجازاتهای تکمیلی و تبعی عدم تناسب این مجازاتها با جرم و خصوصیات مجرم و همچنین تعارضاتی است که این مجازاتها با اصول کلی حاکم بر مجازاتها دارند.
۲. مجازاتهای تکمیلی بیشتر جنبه شخصی داشته و برای اصلاح مجرم است درحالی که مجازات تبعی عمدتاً جنبه عینی داشته و برای ناتوان سازی مجرم و تأمین هدف مکفاتی مجازات تقنین شده است.
۳. تا حدودی قانون جدید در این زمینه موفق بوده اما اشکالات جدیدی را نیز ایجاد نموده است.

هدف ها

هدف اصلی

۱. بررسی مجازات های تکمیلی و تبعی در قانون مجازات اسلامی ایران

اهداف فرعی

۱. هدف از این تحقیق این است که با بیان شرایط اعمال مجازاتهای تکمیلی و تبعی پی به کاستیهای این مجازاتها برده و در جهت کارآمد کردن آنها به قانونگذار پیشنهادهایی داده شود زیرا متأسفانه این مجازاتها از سوی قانونگذار با دقت کافی تدوین نشده و همین سبب گردیده که این مجازاتها نتیجه معکوس داشته و به ساحت حقوق و آزادیهای فردی تعرض نماید و در اصلاح مجرم و صیانت از جامعه توفیقی نداشته باشد.

۲. با توجه به اینکه مجازات های تکمیلی و تبعی در قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۰، در مواد ۱۹ و ۲۰ و ۶۲ مکرر آمده بود و با عنایت به اینکه در قانون جدید نیز مجازات تکمیلی و تبعی ذکر گردیده و در این قانون علاوه بر مواردی که در قانون قبل بود، موارد دیگری اضافه شده است. با توجه به رویکردی که قانونگذار در قانون جدید نسبت به مجازات های تکمیلی و تبعی داشته است هدف از این تحقیق این است که بدانیم لزومی را که قانونگذار در تبیین این مواد در قانون جدید در پی آن بوده است کدام است و البته قابل ذکر است که برخی از بندهای ذکر شده در ماده ۲۳ در قوانین دیگر که بالفعل قابلیت اجرایی دارند هم آمده بود. و با توجه به این مورد قابلیت اجرایی آن قوانین در مقابل قانون جدید تا چه اندازه است.

۳. جهت دهی رویه قضایی از طریق نقد و بررسی برخی آراء صادر شده در خصوص مجازات تکمیلی و تبعی.

۴. بررسی شرایط توسل به مجازات های تکمیلی و تبعی.

روش تحقیق

سازماندهی پژوهش

این پژوهش در یک مقدمه و سه فصل بیان شده است بدین صورت که در مقدمه به بیان مساله و اهداف وپرداخته شده و در فصل اول مفاهیم، اهداف و مصادیق مجازات های تکمیلی و تبعی و فصل دوم مجازات های تکمیلی و تبعی در پرتو قانون جدید و فصل سوم شرایط اعمال و چالشهای مجازاتهای تکمیلی و تبعی بررسی شده و در نهایت به نتایج و پیشنهادات پرداخته می شود

فصل اول : مفاهیم، اهداف و مصادیق

مجازات های تکمیلی و تبعی

حقوق کیفری عرصه جولان اقدامات و تدابیری است که با ایجاد خلل در حقوق و آزادی های به رسمیت شناخته شده اشخاص در قالب مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی در پی رسیدن به نظم مطلوب و ایده آل خود می باشد. تدابیری که در قلمرو مجازات ها علیه هنجار شکنی از سوی افراد جامعه که اصطلاحاً جرم نامیده شده است فرار می گیرد، متنوع و به تناسب اعتلای فرهنگی جامعه و ارزش های مقبول افراد آن است. به این شرح که حقوق کیفری هر دولت با استمداد از مجازات های خاص و عام به مقابله با جرایم پرداخته و از این طریق میزان اهمیت هنجارهای خود را به اجتماع گوشزد می کند.

در این فصل درصدد تعریف مجازات، اقدامات تأمینی، مجازات های تکمیلی و تبعی می باشیم.

۱-۱ - مفاهیم

یکی از موضوعات مهم در هر تحقیق مباحث مربوط به مفاهیم می باشد. مفاهیم اصلی هر تحقیق، قلمرو و گستره ی موضوعی آن پژوهش را مشخص نموده و از این رو به مثابه خط سیر و نقشه راه محقق می باشد.

۱-۱-۱ - مجازات و اقدامات تأمینی

از نخستین دوران تشکیل حقوق کیفری، واکنش در قبال جرم به صورت عکس العمل های خشن و محو کننده بوده تا به امروز که دانش و تجربه بشر با شناختی که از انسان به دست آورده به سمت واکنش های ملایم و درمانگر روی آورده است. عکس العمل های اجتماع در قبال پدیده مجرمانه از دو حالت خارج نبوده است، نخست: واکنش های سرکوبگری به عنوان مجازات؛ دوم: واکنش های حمایتی که اصطلاحاً اقدامات تأمینی و تربیتی نامیده می شود.